

“Ik heb mijn dromen aan de sterren vastgeklonken”

Franco Dragone

- Studeerde Theater aan het Conservatorium van Bergen en Parijs
- Scenograaf van meer dan tien shows van Cirque du Soleil, waaronder Saltimbanco, Alegria en Quidam
- Creëerde voor Céline Dion 'A New Day', een show die meer dan vijf jaar liep in Las Vegas
- Algemeen directeur van de Franco Dragone Entertainment Group in La Louvière

Met Cirque du Soleil maakte hij naam en faam in het Westen, en straks kennen ook alle Chinezen Franco Dragone. Overal kijken mensen met open mond naar zijn spektakels. Straks heeft de theatermaker-ondernemer een eredoctoraat van onze universiteit op zak. De beweegreden van deze Italo-Belg? “Ergens hoop ik bij te dragen tot een betere wereld.”

TEKST **KATRIEN VERREYKEN**

FOTO **FRANCO DRAGONE**
ENTERTAINMENT GROUP

O

p zevenjarige leeftijd immigreerde Franco Dragone samen met zijn vader vanuit het piepkleine Zuid-Italiaanse dorpje Cairano naar de grauwe industriestad La Louvière. Zijn vader ging in de Belgische mijnen op zoek naar een goudmijn, zoals zoveel Italiaanse gelukszoekers in die tijd. Zoon Franco leerde in die periode onze huidige premier Elio Di Rupo kennen, een jeugdvriend. "Toen al was ik erg onder de indruk van zijn persoonlijkheid," getuigt Dragone. "Hij was een briljante geest, dorstig naar kennis, nieuwsgierig naar alles."

Elio en Franco, ze liepen samen school in het provinciaal atheneum van Morlanwelz. "Geen evidente keuze, want onze familiale milieus hadden ons niet meteen voorbestemd voor kwaliteitsonderwijs." Dragone hamert in het interview voortdurend op het belang van onderwijs: "Vooral in tijden waarop men op alles wil besparen, is niks belangrijker dan onderwijs om de democratie te garanderen, om kansen te creëren, om een 'eenheid onder alle burgers' te realiseren zodat het niet alleen een mooie slagzin blijft."

Dragone combineert theater maken en ondernemen op een uitzonderlijke manier. Daarom krijgt deze buitengewone Belg met Italiaanse roots op 29 maart een eredoctoraat van de Universiteit Antwerpen.

Vooral in tijden waarop men op alles wil besparen, is niks belangrijker dan onderwijs om de democratie te garanderen en om kansen te creëren.

U krijgt geregeld prijzen en erkenningen binnen de culturele wereld. Een eredoctoraat van een universiteit is een academische erkenning. Wat vindt u daarvan?

De mensen - en de media - denken te snel in hokjes. Is cultuur dan per definitie van intelligentie verstoken? In de teams die ik rond onze projecten samenstel, zitten er uiteraard artiesten, atleten en acteurs, maar evenzeer filosofen en intellectuelen, onder wie zelfs enkele professoren. Een eredoctoraat krijgen is voor mij uiteraard een hele eer. Ik zie hierin het vermogen van de universiteit om zich nederig en open op te stellen. Het is het bewijs dat ze zich niet in haar ivoren toren opsluit - in tegenstelling tot wat sommigen denken. Wetenschappelijk onderzoek kan veel bereiken en het prestige van een universiteit is enorm, maar dat volstaat niet. Hoe je het ook zegt - de geest en het hart, vlees en bloed, yin en yang - ik geloof dat je maar compleet kan zijn als 'de ander' je aanvalt. De kunsten en de wetenschappen kunnen nog veel van elkaar leren.

Hebt u zelf de ambitie om ooit voor een aula te staan, om uw ervaring te delen?

Mijn ervaring delen en lesgeven doe ik eigenlijk voortdurend, met de jonge en minder jonge mensen die aan mijn producties meewerken. Het podium is de meest veeleisende en tegelijk ook verrijkende leeromgeving die er bestaat. De

docent leert er minstens evenveel als zijn studenten. Maar mijn 'onderricht' beperkt zich tot hen die in de praktijk staan, die elke avond een angstaanjagend publieksexamen doorstaan op het podium. Ik zou ook wel eens graag enkele inzichten delen met hen die wel interesse voor dit levendige spektakel hebben, maar er niet actief aan durven of kunnen deelnemen. Ik zou hen willen voeden met tal van vragen over kunst met de grote K, en dus vragen over het leven zelf. Want op de keper beschouwd heb ik eigenlijk maar weinig antwoorden.

U bent een fantastisch theatermaker én een succesvol ondernemer. Die combi-

"Het podium is de meest veeleisende en tegelijk ook verrijkende leeromgeving die er bestaat" zegt Franco Dragone.

natie lijkt me zeldzaam. Weet u waar ze vandaan komt?

Ik heb het nu eenmaal nodig om twee dingen tegelijkertijd te doen. Kunst is voor mij een engagement. Ik kan mijn creatie niet los zien van haar sociale, economische en politieke context. Daarom ben ik ook terug naar België gekomen om in La Louvière mijn eigen gezelschap op te richten. Ik had me voor eeuwig kunnen vestigen in Las Vegas en me tevreden stellen met het creëren van grote, langlopende producties, maar zo zit ik niet in elkaar.

Ik weet niet of die combinatie van theatermaker en ondernemer zeldzaam is. Ik weet wel dat het vermoeiend is, soms ontmoedi-

gend, en gelukkig ook vaak stimulerend. Ik heb altijd de nood gehad om iets te creëren dat mezelf overstijgt. Wat telt, is mijn creatie. Ik probeer nederig, met de werktuigen die ik bezit, een langetermijnproject uit te bouwen dat zich niet beperkt tot mijn persoonlijke carrière.

Ziet u gelijkenissen tussen uw werk als theaterdirecteur en het werk van een theaterwetenschapper? U tast immers voortdurend de grenzen van het theater af.

Zowel de theaterdirecteur als de theaterwetenschapper zijn op zoek, stellen zichzelf in vraag, experimenteren en wisselen ervaringen uit. Ze nemen beiden deel aan een →

Op donderdag 29 maart 2012 reikt de Universiteit Antwerpen haar eredoctoraten uit. Naast Franco Dragone nemen ook prof. dr. Bernard McGinn (Letteren en Wijsbegeerte), prof. dr. Peter J. Katzenstein (Politieke Wetenschappen), prof. dr. Luc Devroye (Wiskunde en Informatica) en prof. dr. Harald zur Hausen (Geneeskunde) een eredoctoraat in ontvangst.

MEER LEZEN

www.ua.ac.be/eredoctoraten

"Er is niets mooier dan ontmoetingen met mensen, culturen en visies."

→ reflectie over de mensheid door middel van het kleine stukje kunst dat ze beheersen. Is de bedoeling van een docent niet om zijn studenten naar autonomie en verantwoordelijkheid te leiden? In dat geval ben ik ook een soort docent. Op de première van een nieuwe productie verlaat ik de zaal en heb ik niets meer te doen. Mijn 'studenten' zijn dan zelf verantwoordelijk voor hun kennis en hun deskundigheid. Ik geloof trouwens dat niemand zomaar kennis kan doorgeven. Je moet die kennis eerst opzoeken en je eigen maken.

U sloot in oktober 2011 een zeer groot contract af in China voor vijf permanente spektakels in vijf grote Chinese steden. Waarom richt u uw pijlen nu op de Aziatische markt?

China heeft in de eerste plaats een rijke en wonderlijke cultuur, en niets is mooier dan ontmoetingen, met mensen, met culturen, met visies. Ik had over China een stereotiep beeld, maar wat ik daar nu ontdek, fascineert me. Ik zeg niet dat China een paradijs is, maar ik weet wel dat het land een adem-

benemende dynamiek heeft. Ik vind dat China het recht heeft om de westerse landen op hun plaats te zetten als die over hun vermeende morele, politieke of culturele superioriteit beginnen. Zijn we dan zo zeker dat onze echte democratie overeenkomt met het beeld dat we ervan hebben? En dat onze cultuur nog altijd springlevend is? Als we willen vermijden om suppoosten te worden in het grootste museum van de mensheid, dan moeten we onszelf in vraag durven stellen en ons openstellen voor de ander. En China incarneert - met een miljard inwoners - die 'ander' ten voeten uit. In plaats van de Chinezen te stigmatiseren en te verwerpen, zouden we hen tot in hun kern moeten leren begrijpen.

Natuurlijk is ook het economische aspect belangrijk. Er is geen cultureel succes zonder economisch succes en zonder politieke wil. De meest verbazingwekkende symbiose van deze drie elementen werd gerealiseerd in de Florentijnse renaissance, onder leiding van de De' Medici. Vandaag kan China ons verslinden, het land is eigenaar van onze schulden. Daarom wil ik daar nu aanwezig zijn en wegen op het culturele beleid, zodat die 'nieuwe renaissance' waar de hele wereld nood aan heeft, zich kan enten op waarden waarin ik zelf geloof. En die waarden zijn solidariteit, passie en vernieuwing.

In Amerika, met name in Las Vegas, lopen er al jaren permanente shows van Cirque du Soleil. Zouden permanente Cirque du Soleil-theaters in Europa ook kunnen werken?

Dergelijke producties vereisen een enorme financiële investering. Ze moeten rendabel kunnen blijven en daarvoor heb je plekken nodig waar er een groot publiek is dat zich voortdurend vernieuwt. Zo zijn er geen duizend ter wereld te vinden, en zeker niet in Europa. De bevolkingsdichtheid is er wel, maar wat vaak ontbreekt, is de politieke wil en de ondernemingszin om het culturele aanbod te maximaliseren en om verkeer en toegankelijkheid te bevorderen. Daarvoor heb je visionairs en investeerders met kennis van zaken nodig die op lange termijn winstgevendheid tot doel hebben.

Uw shows zijn altijd spectaculair en groot-schalig. Ziet u uzelf ook theater maken voor een publiek van dertig man bijvoorbeeld?

Ik ben begonnen met actietheater in de stijl van Dario Fo en zijn commedia dell'arte. Spektakel brengen was nooit mijn hoofd-doel. Wat ik twintig jaar geleden voor dertig toeschouwers deed of vandaag voor tweeduizend, is nog altijd hetzelfde.

Ik wil de blik van de mensen op de wereld en op hun gelijken veranderen. Ik hoop ergens bij te dragen tot een betere wereld. Ik heb echt geen afstand gedaan van het theater, ik heb nooit iets anders gedaan. Ik heb nu trouwens verscheidene spektakelprojecten lopen op kleine schaal. U zult het wel zien, ook daar hoop ik te kunnen verrassen.

Wat me inspireert, is de mogelijkheid om verschillende disciplines te combineren: theater, circus, muziek, beeld, videoprojecties, enzovoort.

Circus is 'hot' in België. Het aantal deelnemers aan circusateliers steeg in Vlaanderen tot bijna 4000, en de Brusselse cir-

cushogeschool ESAC levert toptalenten af. Hoe verklaart u dat succes?

Eerst en vooral wil ik wel even preciseren dat ik mezelf niet definieer als een circusartiest. Ik ben bij het circus gekomen dankzij een aantal bepalende ontmoetingen in Québec, wat dan uitgemond is in het Cirque du Soleil. Ik heb de kans gehad om daar te zijn op een scharniermoment. Er was geen circustraditie in Québec en we hebben daar op grote schaal kunnen innoveren. Los daarvan denk ik dat het circus aantrekt omdat het een universele taal spreekt, over woorden heen. Circus gaat vaak over sterke emoties, het houdt het evenwicht tussen leven en dood, bezingt de liefde en beweent het verlies. De fundamenteën van alle grote kunst, niet?

Ik kan me niet voorstellen dat u absoluut nog bepaalde dingen wil verwezenlijken. U hebt al zo'n goedgevulde carrière achter de rug. Of vergis ik me?

Als men zijn dromen aan de sterren heeft vastgeklonken en droomt om ooit de maan te bereiken, dan is het evident dat er geen einde mogelijk is... ■

Franco Dragone to receive honorary doctorate

E

Franco Dragone is a successful Belgian theatre maker and entrepreneur with Italian roots who has staged many spectacular shows for Cirque du Soleil. He emigrated from Italy to French-speaking Belgium at the age of seven, and it was at this time that he became acquainted with Prime Minister Elio Di Rupo, a childhood friend.

In Dragone's opinion, education is of paramount importance for guaranteeing democracy, creating opportunities and making 'unity amongst all citizens' a reality, rather than just a nice slogan. In recognition of his contribution to the theatre world and of his entrepreneurship, Dragone will receive an honorary doctorate from the University of Antwerp on 29 March.

Dragone has said he is truly honoured to be receiving the honorary doctorate, as it proves that the university is capable of presenting itself as humble and open, and of reaching out from its ivory tower. He is convinced that arts and the sciences still have much to learn from each other. In his teams, he also likes to surround himself with academics. According to Dragone, there are strong similarities between his work as a theatre director and the work of a theatrical scientist. Both test the boundaries of theatre, examine their own roles and exchange experiences. Both participate in a reflection on humanity through the small piece of art that they control.

Though he will turn 60 this year, Dragone is not thinking of stopping any time soon. He is now focusing all of his efforts on the Asian markets, where he would like to trigger a new renaissance in the style of de Medici in Italy. 'I have hitched my dreams to the stars, and I hope to reach the moon some day. An end is therefore not possible'.

Vijf permanente shows in China

Eind vorig jaar sloot Franco Dragone met zijn bedrijf, de Franco Dragone Entertainment Group, een groot contract af met Dalian Wanda, de belangrijkste vastgoedgroep in de handels- en cultuursector in China. De overeenkomst omvat het ontwerp, de productie en het beheer van vijf permanente spektakels in vijf Chinese steden gedurende meerdere jaren. Daarvoor zullen er ook evenveel nieuwe theaters gebouwd worden. De eerste productie zal eind 2013 opgezet worden in Wuhan. Het gaat om een investering van 250 miljoen euro, de bouw van het theater inbegrepen. Meer dan 90 procent van de artiesten zal Chinees zijn. Franco Dragone is hiermee niet aan zijn proefstuk toe: hij realiseerde eerder al groot-schalige Cirque du Soleil-producties in Las Vegas en Macao.

MEER LEZEN
www.dragone.be